

Sergiusz Prokofiew | II Suita z baletu Romeo i Julia op. 64

Tym utworem Prokofiew podpadł stalinowskim władzom

Spora część twórczości [Prokofiewa](#) to muzyka sceniczna, w tym baletowa. Jak wielu ówczesnych kompozytorów, także Prokofiew tworzył ją pod wpływem i dla Baletów Rosyjskich Diagilewa. Zamówienie na balet *Romeo i Julia* przyszło jednak z moskiewskiego Teatru Bolszoi. Kompozytor zabrał się do pracy w 1935 roku. Rok później [balet](#) był gotowy.

To pierwszy utwór Prokofiewa napisany po powrocie do Związku Radzieckiego, w czasach najgorszego stalinizmu. Mimo zgodności z estetycznymi zaleceniami władzy – uproszczeniem środków, powrotem do muzyki tonalnej – kompozytor i tak nie zdołał uniknąć zarzutów. Dotyczyły one zakończenia baletu, które Prokofiew zmienił na szczęśliwe – Julia budziła się ze śmiertelnego snu, by ocalić Romea przed samobójstwem. O dziwo, funkcjonariusze państwowi zasugerowali kompozytorowi przywrócenie oryginalnego zakończenia historii kochanków, mimo że wszelki pesymizm nie był dobrze widziany z perspektywy nowej polityki kulturalnej ZSRR.

Chcąc zapewnić swym utworom scenicznym życie koncertowe, Prokofiew opracowywał je w formie [suit](#) orkiestrowych. Pierwszym takim opracowaniem muzyki baletowej jest *Suita scytyjska* z 1915 roku na podstawie muzyki z niewystawionego nigdy baletu *Ała i Łollij*. Także muzyka do baletu *Romeo i Julia* według Szekspira istnieje w formie suity i to nie jednej, ale aż trzech. Największą popularność zyskała *II Suita*, ułożona z wybranych fragmentów partytury w tym samym roku, w którym powstał balet. Po raz pierwszy została wykonana w 1937 roku w Brnie.

Części suity to: 1. *Montecchi i Capuletti*, 2. *Julia*, 3. *Ojciec Laurenty*, 4. *Taniec*, 5. *Rozstanie Romea i Julii*, 6. *Taniec dziewcząt antyjskich*, 7. *Romeo przy grobie Julii*.

Najpopularniejsza jest część pierwsza, znana też jako *Taniec rycerzy* i przedstawiająca bal w pałacu Capulettich. Rozpoczyna ją prosty, lecz wyrazisty rytmicznie i niezwykle posępny temat oparty na rozłożonych [trójdźwiękach](#). Mimo wielu ograniczeń i kompromisów Prokofiewowi udało się stworzyć muzykę niebanalną. Wyraziste melodie w połączeniu z charakterystyczną dla Prokofiewa [harmoniką](#) posttonalną dały efekt artystycznie przekonujący. Utwór należy do najczęściej wykonywanych dzieł Prokofiewa.

Monika Pasiecznik

Fot.: Galina Ulanova i Yuri Zhdanov jako Romeo i Julia, autor nieznan, [Wikimedia Commons](#), PD